



Datum van
inontvangstneming

:

15/09/2017

Zaak C-448/17

Samenvatting van een verzoek om een prejudiciële beslissing

Datum van indiening:

25 juli 2017

Verwijzende rechter:

Krajský súd v Prešove (Slowaakse Republiek)

Datum van de verwijzingsbeslissing:

16 mei 2017

Verzoekende partij:

EOS KSI Slovensko, s.r.o.

Verwerende partijen:

██████████

██████████████████

Voorwerp van de procedure

Richtlijn 1993/13/EEG – Consumentenbescherming – Oneerlijke bedingen in overeenkomsten – Consumentenkrediet – Rechtspersoon die zich bezighoudt met de collectieve verdediging van de consumenten – Interventie in de procedure – Instemming van de consument – Gelijkwaardigheidsbeginsel – Duidelijke en begrijpelijke formulering van de bedingen in overeenkomsten – Ambtshalve onderzoek door de rechter van de bedingen in overeenkomsten

Voorwerp en rechtsgrondslag van het verzoek om een prejudiciële beslissing

Uitlegging van het Unierecht, artikel 267 VWEU

Prejudiciële vragen

1. Staat – gelet op het arrest in zaak C-470/12, ██████████ en op de overwegingen van het Hof van Justitie van de EU in onder meer punt 46 van dat

arrest – het Unierechtelijke gelijkwaardigheidsbeginsel in de weg aan een rechtsregeling op grond waarvan, in het kader van de gelijkwaardigheid van de door de wet beschermde belangen en van de bescherming van de rechten van de consumenten tegen oneerlijke bedingen in overeenkomsten, een rechtspersoon die zich bezighoudt met de collectieve verdediging van de consumenten tegen oneerlijke bedingen in overeenkomsten en het in artikel 7, lid 1, van richtlijn 93/13/EEG, zoals in nationaal recht omgezet bij artikel 53 a, leden 1 en 3, van het burgerlijk wetboek, genoemde doel nastreeft, niet zonder toestemming van de gedaagde consument van meet af aan als bijkomende partij (interveniënt) mag deelnemen aan de procedure in rechte en ten voordele van de consument doeltreffend gebruik mag maken van alle aanvals- en verweermiddelen in rechte teneinde in het kader van die procedure te zorgen voor bescherming tegen het stelselmatige gebruik van oneerlijke bedingen in overeenkomsten, terwijl in andere gevallen een bijkomende partij (interveniënt) die in een procedure in rechte intervenueert aan de zijde van de verweerder en belang heeft bij de vaststelling van het materiële recht (vermogensrecht) dat het voorwerp van de procedure is, anders dan een vereniging voor de verdediging van de consumenten, de instemming van de verweerder aan wiens zijde zij intervenueert, helemaal niet nodig heeft om van meet af aan deel te nemen aan de procedure in rechte en ten voordele van de verweerder doeltreffend gebruik te maken van alle aanvals- en verweermiddelen in rechte?

2. Dient de uitdrukking „duidelijk en begrijpelijk [...] geformuleerd” in artikel 4, lid 2, van richtlijn 93/13, mede gelet op de slotsom waartoe het Hof van Justitie in zijn arresten in de zaken C-26/13 en C-96/14 is gekomen, in die zin te worden uitgelegd dat een beding in een overeenkomst ook als niet duidelijk en begrijpelijk geformuleerd kan worden aangemerkt – met het juridische gevolg dat het door de rechter [ambtshalve] op de eerlijkheid ervan wordt onderzocht – wanneer het rechtsinstrument (instrument) dat deze materie regelt, zelf ingewikkeld is, de gemiddelde consument de rechtsgevolgen ervan moeilijk kan voorzien, voor het begrip ervan doorgaans een jurist moet worden geraadpleegd en de kosten van die raadpleging niet in een passende verhouding staan tot de waarde van de prestatie die de consument op grond van de overeenkomst verkrijgt?

3. Staat het Unierecht – in een situatie waarin een rechterlijke instantie over uit een consumentenovereenkomst voortvloeiende rechten die tegenover de consument als gedaagde geldend worden gemaakt op basis van de verklaringen van de verzoeker, bij wege van een bevel tot betaling in het kader van een summiere procedure beslist en in die procedure geen toepassing geeft aan artikel 172, lid 9, van het wetboek van burgerlijke rechtsvordering, volgens hetwelk een bevel tot betaling is uitgesloten ingeval een consumentovereenkomst oneerlijke bedingen bevat – in de weg aan een regeling van een lidstaat op grond waarvan, gelet op de korte termijn voor het aantekenen van verzet en op de mogelijkheid dat de consument niet kan worden gevonden of stilzit, een vereniging voor de verdediging van de consumenten, die bevoegd en gemachtigd is om het in artikel 7, lid 1, van richtlijn 93/13/EEG, zoals in nationaal recht

omgezet bij artikel 53 a, leden 1 en 3, van het burgerlijk wetboek, genoemde doel na te streven, niet zonder instemming van de consument (zonder uitdrukkelijk tegenspraak van de consument) doeltreffend gebruik kan maken van de enige mogelijkheid om de consument te beschermen, namelijk verzet aan te tekenen tegen het bevel tot betaling ingeval de rechter de in artikel 172, lid 9, van het wetboek van burgerlijke rechtsvordering bedoelde verplichting niet is nagekomen?

4. Kan als relevant voor het antwoord op de tweede en de derde vraag worden aangemerkt, de omstandigheid dat de consument volgens de rechtsorde geen recht op rechtsbijstand van rechtswege heeft, en dat, bij gebreke van vertegenwoordiging door een jurist, het feit dat de consument de materie niet kent, het niet geringe risico inhoudt dat hij de oneerlijkheid van bedingen in de overeenkomst niet aanvoert, en ook niet in dier voege handelt dat een vereniging voor verdediging van de consumenten, die bevoegd en gemachtigd is om het in artikel 7, lid 1, van richtlijn 93/13/EEG, zoals in nationaal recht omgezet bij artikel 53 a, leden 1 en 3, van het burgerlijk wetboek, genoemde doel na te streven, in de procedure in rechte aan zijn zijde kan interveniëren?

5. Staan het Unierecht en de in artikel 4, lid 1, van richtlijn 93/13/EEG geformuleerde eis om alle omstandigheden in aanmerking te nemen in de weg aan een regeling als die betreffende de summie procedure voor het geven van een bevel tot betaling (artikel 172, lid 1, en volgende van het wetboek van burgerlijke rechtsvordering) op grond waarvan (1) ten behoeve van de verkoper, met de gevolgen van een vonnis, het recht op een geldelijke prestatie kan worden vastgesteld (2) in het kader van een summie procedure (3) voor een lid van het administratief personeel van de rechterlijke instantie (4) uitsluitend op basis van de verklaringen van de verkoper (5) en zulks zonder bewijsmateriaal te verzamelen en in een situatie waarin (6) de consument niet wordt vertegenwoordigd door een jurist (7) en zijn verdediging zonder zijn instemming niet doeltreffend kan worden verzekerd door een vereniging voor de verdediging van de consumenten, die bevoegd en gemachtigd is om het in artikel 7, lid 1, van richtlijn 93/13/EEG, zoals in nationaal recht omgezet bij artikel 53 a, leden 1 en 3, van het burgerlijk wetboek, genoemde doel na te streven?

Aangevoerde bepalingen van Unierecht

- 1 Richtlijn 93/13/EEG van de Raad van 5 april 1993 betreffende oneerlijke bedingen in consumentenovereenkomsten: artikel 2, onder c), artikel 3, leden 1 en 2, artikel 4, lid 2, artikel 6, lid 1, artikel 8 en punt 1, onder q), van de bijlage.
- 2 Richtlijn 2009/22/EG van het Europees Parlement en de Raad van 23 april 2009 betreffende het doen staken van inbreuken in het raam van de bescherming van de consumentenbelangen *[niet uitdrukkelijk vermeld, maar de verwijzende rechter haalt artikel 2, lid 1, onder a), aan]*.
- 3 Handvest van de grondrechten van de Europese Unie: artikelen 38 en 47.

Aangevoerde bepalingen van nationaal recht

Wet nr. 40/1964, burgerlijk wetboek, in de op 27 februari 2009 van kracht zijnde versie

- 4 Volgens artikel 52, lid 1, wordt onder consumentenovereenkomst verstaan elke overeenkomst tussen een verkoper en een consument, ongeacht de rechtsvorm ervan.
- 5 Volgens artikel 52, lid 3, wordt onder verkoper verstaan de persoon die bij de sluiting en de uitvoering van een consumentenovereenkomst in het kader van zijn handelsactiviteit of van een andere economische activiteit handelt.
- 6 Volgens artikel 52, lid 4, wordt onder consument verstaan de persoon die bij de sluiting en de uitvoering van een consumentenovereenkomst niet in het kader van zijn handelsactiviteit of een andere economische activiteit handelt.
- 7 Volgens artikel 53, lid 1, mag een consumentenovereenkomst geen bepalingen bevatten die het evenwicht tussen de rechten en de verplichtingen van de partijen aanzienlijk kunnen verstoren ten nadele van de consument (hierna: „oneerlijk beding”). Oneerlijke bedingen in een consumentenovereenkomst zijn nietig.
- 8 In artikel 53a van het burgerlijk wetboek wordt bepaald dat, wanneer de rechter vaststelt dat een bepaald beding dat stelselmatig in de consumentenovereenkomst of in de algemene voorwaarden van de overeenkomst wordt opgenomen, terwijl de consument in de regel geen invloed van enige betekenis uitoefent op de inhoud van de overeenkomst, ongeldig is wegens de oneerlijkheid ervan, of wegens een dergelijk beding aan de verkoper het recht op betaling ontzegt, is de verkoper verplicht, een dergelijk beding of een beding met een soortgelijke inhoud niet meer te gebruiken in zijn consumentenovereenkomsten. Diezelfde verplichting heeft de verkoper ook wanneer de rechter hem wegens een dergelijk beding gelast het al ontvangen bedrag wegens ongerechtvaardigde verrijking aan de consument terug te betalen, de schade te vergoeden of een passende financiële vergoeding te betalen. Dezelfde verplichting rust ook op de rechtsopvolger van de verkoper.

Wet nr. 99/1963, wetboek van burgerlijke rechtsvordering

- 9 Volgens artikel 93 van deze wet kan de persoon die een juridisch belang heeft bij de uitkomst van het geding, interveniëren aan de zijde van de verzoeker of van de verweerder. Ook een rechtspersoon die zich bezighoudt met de verdediging van de rechten in de zin van een bijzondere bepaling, kan interveniëren aan de zijde van de verzoeker of van de verweerder. Deze persoon intervenueert in de procedure op eigen initiatief of op een door de rechter toegestuurd verzoek van een partij. Indien een op basis van een bijzondere bepaling geregistreerde of opgerichte rechtspersoon voor de verdediging van de consumenten op eigen initiatief als bijkomende partij in de procedure intervenueert, dient in het bericht van interventie ook melding te worden gemaakt van de instemming van de partij aan wiens zijde

de interventie gebeurt. Indien dat niet is gebeurd, houdt de rechter geen rekening met bericht van interventie.

- 10 De rechter doet slechts uitspraak over de ontvankelijkheid van de interventie wanneer hem een daartoe strekkend verzoek is voorgelegd. In het kader van de procedure heeft de interveniënt dezelfde rechten en verplichtingen als de partijen in de procedure. Hij treedt echter slechts voor eigen rekening op. Indien zijn handelingen in tegenspraak zijn met die van de partij aan wiens zijde hij intervenueert, beoordeelt de rechter deze handelingen na alle omstandigheden te hebben onderzocht. De interveniënt kan slechts verzet aantekenen tegen het bevel tot betaling indien een normatieve bepaling een duidelijke regeling van de betrekkingen tussen de partij en de interveniënt bevat. Indien een normatieve bepaling een duidelijke regeling van de betrekkingen tussen de partij en de interveniënt bevat, kan de interveniënt beroep instellen of een klacht indienen. In de andere gevallen kan de interveniënt slechts met instemming van de partij aan wiens zijde hij in de procedure intervenueert, beroep instellen of een klacht indienen.
- 11 Volgens artikel 172, lid 1, eerste zin, kan de rechter ook zonder uitdrukkelijk verzoek van de verzoeker en zonder de verweerder te hebben gehoord een bevel tot betaling geven indien in het beroepschrift een recht op betaling van een geldbedrag wordt geclaimd op basis van door de verzoeker gestelde omstandigheden.

Wet nr. 250/2007, betreffende de bescherming van de consument

- 12 In artikel 4, lid 10, van deze wet wordt bepaald dat, indien de verkoper zich niet houdt aan de door de rechter opgelegde of in een bijzondere bepaling vervat liggende verplichting om in overeenkomsten geen gebruik meer te maken van een oneerlijk beding, wordt dat gedrag beschouwd als een bijzonder ernstige niet-nakoming van de verplichtingen van de verkoper.
- 13 In artikel 21, lid 1, van deze wet wordt bepaald dat, indien de verkoper collectieve belangen van de consumenten schaadt, een vereniging voor de bescherming van de consumenten bij de toezichthoudende autoriteit een verzoek om voorlopige maatregelen kan indienen. Dat verzoek moet een beschrijving bevatten van het gedrag dat volgens de vereniging de schade aan de collectieve belangen van de consumenten veroorzaakt, alsmede een beschrijving van de relevante feiten die de vaststelling van voorlopige maatregelen rechtvaardigen, en de redenen voor de spoedeisendheid en voor de noodzaak van onmiddellijke beëindiging van het gedrag dat de collectieve belangen van de consumenten schaadt. Het verzoek tot vaststelling van voorlopige maatregelen kan slechts worden ingediend wanneer de verkoper zijn voor de collectieve belangen van de consumenten schadelijke gedrag niet beëindigt binnen twee weken vanaf de kennisgeving door de vereniging van een mededeling waarin om beëindiging van dat gedrag wordt verzocht en die dezelfde gegevens bevat als het in de vorige zin bedoelde verzoek tot vaststelling van de voorlopige maatregelen.

Wet nr. 258/2001, betreffende het consumentenkrediet [in het origineel op onjuiste wijze aangegeven]

- 14 Volgens artikel 4, lid 1, onder g), van deze wet vermeldt de consumentenkredietovereenkomst het jaarlijkse kostenpercentage (JKP); wanneer dit niet is vermeld, wordt het consumentenkrediet geacht zonder rente en zonder kosten te zijn verleend.

Korte uiteenzetting van de feiten en van de procedure

- 15 Op basis van een op 24 oktober 2005 met Všeobecná úverova banka a.s. (Slowaakse bank; hierna: „VUB”) gesloten overeenkomst is aan [REDACTED] verweerder, een consumentenkrediet van 30 000 SKK (ongeveer 1 000 EUR) verleend. VUB heeft haar schuldvordering overgedragen aan de vennootschap EOS KSI Slovensko, s.r.o. (hierna: „EOS [KSI]” of „verzoekster”). EOS KSI houdt zich bezig met de inning van schuldvorderingen.
- 16 In de overeenkomst is het JKP niet vermeld. De consument moest het JKP zelf berekenen aan de hand van de volgende formule:

$$1/T$$

$$r = [(F / P) - 1]$$

Daarvoor moest hij gebruikmaken van gegevens die in de overeenkomst niet waren vermeld: bijvoorbeeld de kosten van verzekering of het rentepercentage.

- 17 EOS KSI heeft bij de Okresný súd Humenné (rechter voor het district Humenné) een beroep ingesteld strekkende tot betaling van een bedrag van 1 123,12 EUR, te vermeerderen met verdragingsrente op de voet van 9,5 % vanaf 23 juni 2009 tot op de datum van betaling, en daarbij verzocht om behandeling volgens de summiere procedure en om uitvaardiging van een bevel tot betaling.
- 18 Het verantwoordelijke lid van het administratief personeel van de Okresný súd Humenné heeft op 24 augustus 2012 een bevel tot betaling gegeven en daarbij de vordering volledig toegewezen. De rechter heeft geen uitspraak gedaan over het ontbreken van vermelding van het JKP, over de oneerlijke handelspraktijken en over de oneerlijkheid van de bedingen in de overeenkomst. Het bevel tot betaling bevatte de vermelding dat daartegen verzet kon worden aangetekend met een motivering betreffende de grond van de zaak; bij gebreke van verzet zou het bevel tot de betaling de gevolgen van een vonnis hebben. In geval van verzet zou het bevel tot betaling vervallen en zou de rechter een terechtzitting op tegenspraak organiseren.
- 19 De vereniging voor verdediging van de consumenten HOOS (hierna: „HOOS”) heeft verzet aangetekend tegen het bevel tot betaling. Bij beschikking van 17 januari 2013 heeft de Okresný súd Humenné dat verzet verworpen op grond

dat de interventie van de vereniging in de procedure in rechte geen effect sorteerde. Die rechter stelde, zakelijk weergegeven, dat HOOS geen verzet kon aantekenen. HOOS had slechts in de procedure kunnen interveniëren nadat de consument verzet had aangetekend. HOOS is opgekomen tegen deze beschikking.

- 20 Bij beschikking van 30 september 2013 heeft de Krajský súd v Prešove (regionale rechter Presov), als rechter in hoger beroep, het beroep van HOOS toegewezen en de Okresný súd Humenné gelast, een terechtzitting te organiseren, een instructie te verrichten, de bedingen van de overeenkomst te onderzoeken en een nieuwe beslissing te geven.
- 21 De Generálny prokurátor (procureur-generaal) heeft een buitengewoon cassatieberoep ingesteld tegen de beslissing van de Krajský súd v Prešove, dat door de Najvyšší súd Slovenskej republiky (hoogste rechter van de Slowaakse Republiek) is toegewezen. Volgens de Najvyšší súd Slovenskej republiky heeft interventie alleen zin nadat de procedure op tegenspraak is ingeleid, te weten vanaf het ogenblik waarop de consument verzet heeft aangetekend. Ten gevolge op de beslissing van de Najvyšší súd Slovenskej republiky moet de Krajský súd v Prešove een nieuwe beslissing geven op het beroep van HOOS tegen de beslissing van de Okresný súd Humenné. Omdat de Krajský súd v Prešove aan het door de Najvyšší súd Slovenskej republiky geformuleerde rechtsbeginsel is gebonden, moet hij de interventie van HOOS als bijkomende partij in de procedure afwijzen en het bevel tot betaling bevestigen.

Korte uiteenzetting van de motivering van de verwijzing

- 22 Volgens de verwijzende rechter is voor zijn beslissing uitlegging van richtlijn 93/13 en van het gelijkwaardigheidsbeginsel noodzakelijk.

Gelijkwaardigheidsbeginsel

- 23 De Krajský súd v Prešove vraagt zich af of de Slowaakse regeling niet in strijd is met het Unierechtelijke gelijkwaardigheidsbeginsel, volgens hetwelk de bepalingen ter uitvoering van het Unierecht niet minder gunstig mogen zijn dan de bepalingen die soortgelijke, uitsluitend aan het nationale recht onderworpen situaties regelen.
- 24 De voorwaarden voor interventie van de vereniging voor de verdediging van de consumenten als bijkomende partij in de procedure in rechte zijn strikter dan die voor interventie in andere gevallen, waarin de interveniënt onmiddellijk na de instelling van het beroep kan interveniëren. Zo kan de verzekeraar wettelijke aansprakelijkheid na de instelling van het beroep in de procedure interveniëren bij wege van een gewoon bericht aan de rechter. In het geval van een bevel tot betaling aan een consument is echter bovendien vereist dat de consument verzet aantekent met een motivering betreffende de grond van de zaak.

- 25 Volgens de verwijzende rechter mogen de voorwaarden voor interventie van een vereniging voor de verdediging van de consumenten niet verschillen van de algemene voorwaarden voor interventie in andere gevallen. In de onderhavige context zou de interveniënt in de praktijk worden belet de rechten van de consument te verdedigen en het openbaar belang bij het verbod op algemeen gebruik van oneerlijke bedingen te beschermen, in het bijzonder doordat wordt geëist dat (1) de consument schriftelijk instemt met de interventie van de vereniging in de procedure, ofschoon een onwetende of stilzittende consument mogelijkwijze niet in staat is die instemming te geven, terwijl in de regel een dergelijke instemming niet noodzakelijk is voor interventie en een eenvoudig bericht volstaat, (2) de consument alle procedurele aanvals- en verweermiddelen heeft goedgekeurd, terwijl in de regel een dergelijke goedkeuring niet noodzakelijk is bij interventie, (3) de consument heeft ingestemd met het instellen van beroep, terwijl in de regel een dergelijke instemming niet noodzakelijk is bij interventie. De verwijzende rechter is van oordeel dat in het onderhavige, het Unierecht rakende, geval de regeling op een minder gunstige wijze wordt toegepast dan in soortgelijke gevallen die het Unierecht niet raken.
- 26 De verwijzende rechter citeert punt 46 van het arrest van 27 februari 2012, [REDACTED] C-470/12, volgens hetwelk „bij gebreke van Unieregelgeving inzake de mogelijkheid voor verenigingen voor consumentenbescherming om te interveniëren in individuele gedingen waarbij consumenten zijn betrokken, het aan het nationale recht van elke lidstaat staat om –krachtens het beginsel van procedurele autonomie– dergelijke regelgeving vast te stellen, op voorwaarde evenwel dat zij niet ongunstiger is dan de voorwaarden die gelden voor vergelijkbare, onder het nationale recht vallende situaties (gelijkwaardigheidsbeginsel), en zij de uitoefening van de door het Unierecht verleende rechten in de praktijk niet onmogelijk of buitensporig moeilijk maakt (doeltreffendheidsbeginsel)”.
- 27 Volgens de verwijzende rechter dient HOOS het algemeen belang, omdat zij de toepassing van het verbod op het gebruik van oneerlijke bedingen in overeenkomsten ten aanzien van alle consumenten in de zin van artikel 7 van richtlijn 93/12 kan helpen verwezenlijken. Artikel 7 van richtlijn 93/13 eist dat de lidstaten regelingen vaststellen tegen het algemeen gebruik van oneerlijke bedingen in overeenkomsten. De door de Slowaakse Republiek vastgestelde regeling eist echter dat de consument de procedure aanvangt of althans enige handeling stelt in de procedure die tegen hem is ingesteld. De verwijzende rechter begrijpt niet waarom een vereniging voor de verdediging van de consumenten slechts in een procedure in rechte kan interveniëren en handelingen ter verdediging van de rechten van de consument kan stellen met instemming van de consument, die vaak stilzit, de omstandigheden niet kent of niet reageert. Het lijkt geen twijfel dat het verzet van HOOS tegen het bevel tot betaling in het belang van de consument is.

Ambtshalve toetsing door de rechter van de bedingen in overeenkomsten

- 28 Het Hof van Justitie heeft vastgesteld dat er een niet te verwaarlozen gevaar bestaat dat de consument de oneerlijke bedingen niet opmerkt, en dat de staten waarin de consument niet door een advocaat moet worden vertegenwoordigd, de rechter de bedingen in de overeenkomsten dan ook ambtshalve moet toetsen (arrest van 27 juni 2000, *Oceáno Grupo Editorial SA*, zaken C-240/98–C-244/98). Verder bestaat het gevaar dat de consument zich niet verdedigt omdat hij erop vertrouwt dat de rechter ambtshalve de bedingen in de overeenkomsten stelselmatig toetst (zie beschikking van het Hof van Justitie van 16 november 2010, ██████████ C-76/10).
- 29 Verduidelijkt dient te worden welke juridische betekenis het stilzitten van de consument in een summiere procedure tot uitvaardiging van een bevel tot betaling heeft, en welke mogelijkheden de nationale rechter heeft om in een dergelijk geval ambtshalve na te gaan of de consumentenovereenkomst geen oneerlijke bedingen bevat. Het uitsluitend op basis van de verklaringen van de verzoeker gegeven bevel tot betaling kan de positie van de verzoeker in relevante mate begunstigen en voor de consument een aanzienlijke last meebrengen. Het is ondenkbaar dat zonder instructie „alle omstandigheden (van het geval)” in aanmerking kunnen worden genomen in de zin van artikel 4 van richtlijn 93/13. Vast staat dat de consument op zijn minst belangrijke gegevens zoals het JKP niet op voldoende doorzichtige wijze uit de overeenkomst heeft kunnen afleiden. Bovendien bevatte de overeenkomst, in strijd met artikel 4, lid 2, van richtlijn 87/102, geen vermelding van de rentevoet.
- 30 Wanneer het Hof van Justitie oordeelt dat een regeling op basis waarvan de interveniënt geen verzet kon aantekenen tegen het bevel tot betaling, in strijd is met het gelijkwaardigheidsbeginsel, kan de nationale rechter gevolg geven aan het verzet en de bedingen in de overeenkomst onderzoeken en in het bijzonder nagaan of het beding betreffende het JKP geen oneerlijk beding is. Dit kan ertoe leiden dat als effectieve sanctie aan de verzoeker ten minste terugbetaling van een deel van het geldend gemaakte krediet wordt geweigerd (zie punten 65 en 67 van het arrest van Hof van Justitie van 9 november 2016, *Home Credit Slovakia*, C-42/15).
- 31 Volgens vaste rechtspraak van het Hof van Justitie zijn de nationale rechters verplicht de nationale regeling buiten toepassing te laten wanneer deze bijvoorbeeld eraan in de weg zou staan dat zij bij stilzitten van de consument onderzoeken of een bepaald beding in de consumentenovereenkomst oneerlijk is. Volgens artikel 38 van het Handvest van de grondrechten van de Europese Unie wordt in de Unie zorg gedragen voor een hoog niveau van consumentenbescherming.

Duidelijkheid van de bedingen in overeenkomsten

- 32 Volgens artikel 4, lid 2, van richtlijn 93/13 heeft de beoordeling van het oneerlijke karakter van een beding een overeenkomst geen betrekking op de bepaling van het eigenlijke voorwerp van de overeenkomst voor zover dat beding duidelijk en begrijpelijk is geformuleerd. In zijn arrest van 23 april 2015, Van Hove, C-96/14, heeft het Hof van Justitie niet uitgesloten dat het garantie-instrument (in dat geval de verzekering die de betaling van de aflossingen garandeerde) niet kan worden beoordeeld op grond dat het gaat om een beding inzake de bepaling van het eigenlijke voorwerp van de overeenkomst. Het kan echter niet worden uitgesloten dat ook het JKP in de consumentenovereenkomst een beding inzake de bepaling van het eigenlijke voorwerp van de overeenkomst vormt.
- 33 Het Hof van Justitie heeft al verklaard dat het vereiste dat het beding in de overeenkomst „duidelijk en begrijpelijk” is geformuleerd, in die zin moet worden begrepen dat dit beding niet alleen uit grammaticaal oogpunt begrijpelijk moet zijn voor de consument, maar dat de overeenkomst ook de concrete werking van het mechanisme waarop het betrokken beding betrekking heeft, alsook de verhouding tussen dit mechanisme en het mechanisme dat door andere bedingen wordt voorgeschreven, op transparante wijze moet uiteenzetten, zodat de consument aan de hand van duidelijke en begrijpelijke criteria kan inschatten welke economische gevolgen daar voor hem uit voortvloeien.
- 34 Dat een beding in een overeenkomst voor de consument onbegrijpelijk is, kan te wijten zijn aan de economische opaciteit ervan. De verwijzende rechter wenst te vernemen of een dergelijke onbegrijpelijkheid ook betrekking kan hebben op de juridische opaciteit van het beding. De berekening van het JKP is voor de consument uiterst ingewikkeld. De consument kan dat oplossen door juridisch advies in te winnen. Indien de consument echter een klein krediet nodig heeft, is het moeilijk voorstelbaar dat hij voldoende middelen heeft om juridisch advies te betalen. Daarbij komt dat hij, gelet op het feit dat de bedingen van de overeenkomst door de rechter ambtshalve worden getoetst, vertrouwen heeft in de gerechtelijke procedure die tot een bevel tot betaling leidt. De juridische gevolgen van de ondertekening van de overeenkomst zijn voor een dergelijke consument ondoorzichtig.

Verplichting ervoor te zorgen dat de oneerlijke bedingen de consument niet binden

- 35 Volgens artikel 6, lid 1, van richtlijn 93/13 dienen de lidstaten ervoor te zorgen dat de oneerlijke bedingen de consument niet binden. Volgens de verwijzende rechter moet in de gevallen waarin een verzoek om een bevel tot betaling wordt ingediend, een terechtzitting worden georganiseerd, een instructie volgens de regels worden verricht en worden geantwoord op de grieven van degenen in de procedure interveniëren. Aan die eis kan alleen worden voldaan door het buiten toepassing laten van de bepalingen van het nationale procesrecht volgens welke een interventie niet mogelijk is vóór de instelling van het beroep, maar alleen

vanaf het ogenblik waarop de consument verzet aantekent, welk verzet bovendien moet worden gemotiveerd met betrekking tot de grond van de zaak.

Slotsom

Gelet op een en ander acht de verwijzende rechter het nodig, het Hof van Justitie om een prejudiciële beslissing te verzoeken.